

GOD HELG

LEVENDE HISTORIE: Therese Morvik, Kristin Heggvik, Anne Marie Slørdal, Krister Andersen og Weronica Wassæther, fikk utdelt årsberetninger fra Trondhjems redingsmisjon som kilder. Her levendegjør de hvordan 16 år gamle Ragna blir slått av sin sllemme far i 1906.

Elevene ved Fillan skole lærte en ny måte å formidle historie på gjennom kulturprosjektet "Vendepunkt".

Kulturelt "Vendepunkt" for elevene

HF Lars Otto Eide

HISTORIE I NY SKRIFT: forfatter Marthe Huke syntes mange av historiene elevene laget ut av det gamle arkivmaterialet var veldig gode. Kanskje kommer de med i boken som "Vendepunkt"-prosjektet skal ende i.

Vendepunkt er et treårig kunstprosjekt for utvikling av en helt ny formidlingsform, rettet mot ungdom. Gjennom en hel uke har elevene ved Hitra videregående skole vært med instruktør Lene Helland Rønningen og dramatiker Marthe Huke for å levendegjøre historiske kilder gjennom kreative metoder.

- Vi kobler teatermetoder, kreativ skriving og arkivfaglige metoder på en måte slik at ungdom kan utforske stoffet på en spennende måte, forteller Rønningen.

Som utgangspunkt fikk elevene utdelt gammelt historisk materiale fra Arkivsenteret på Dora i Trondheim, som de skulle tolke gjennom tekst og teater for å gjenskape historiene på sin måte. En av gruppene bestå av Therese Morvik, Kristin

Heggvik, Anne Marie Slørdal, Krister Andersen og Weronica Wassæther, som fikk utdelt årsberetninger fra Trondhjems redingsmisjon som kilder.

- Forstår historien bedre

- Det vi gjorde praktisk var artig, jeg føler at vi fikk forståelse for hvordan en familie levde for 100 år siden, sier Kristin Heggvik.

Og familien de skulle sette seg inn i var ikke en vanlig kjernefamilie.

- Familien hadde tre unger, med en streng far som slo ungene. Den ene datteren ble sendt på hjem av foreldrene og ble senere satt i fengsel etter at hun hadde rømt, forklarer Heggvik.

Ragna som datteren het valgte å leve på gaten etter at hun hadde rømt, men ble deretter fengslet. Etter å ha rømt nok en gang ble hun sendt til

Grini Kvindehjem, der hun i følge Trondhjems redningsmisjon skikket seg.

Først skulle elevene skrive en tekst basert på dette arkivmaterialet, deretter skulle de prøve å visualisere ved å lage et stillbilde med seg selv som aktører. Elevene valgte seg et øyeblikk fra familiens liv, der Ragna får en ørefik av den sllemme faren.

Skal bli teaterforestilling

- Dette får elevene til å leve seg inn i og nærme seg historien på en annen måte, og koble den til nåtiden, forteller instruktør Helland Rønningen.

De prosjektansvarlige samler alle tekstene og filmer alle stillbildene til neste del av prosjektet.

- Målet med "Vendepunkt" er å skape et helt nytt ungdomsteater der de unges medvirkning er

et bærende element. En teaterforestilling basert på dokumentasjonen fra skolens deltakelse med premiere neste oktober. Det skriftlige materialet som elevene har laget skal til slutt bli til en bok, forteller Helland Rønningen.

Lærer Astrid Mortensvik mener de fire dagene elevene bruker på "Vendepunkt"-prosjektet er vel anvendt tid.

- Kildebruk er alltid sentralt på skolen, og her får elevene lære seg å omgås alle typer kilder og informasjon på nye måter. De var veldig med og ga mye av seg selv, sier Mortensvik.

«FRA SIDELINJA»

Lokalavisa har lånt ut spalteplass til noen utvalgte personer med «hjertet i øyregionen» som vil dele sine hverdagslige tanker med oss.

Bjørn Nilsen

Erotikk på kjøkkenbenken

Gjør kjøkkenet til en erotisk sone, foreslo addressa.no for noen dager siden. Jøss, tenkte jeg overrasket, kolles ska det bli mulig? Svært få har sofaer eller senger der, så da må vel kosen foregå rett på kalde golvet, eller – på kjøkkenbenken? Forslaget var utstyrt med to pene og smilende ungjenter, riktignok så unge at jeg kunne vært både far og bestefar til begge og enda hatt år til overs. Den ene var Rachel Nordtømme, populær blogger og løper-samboer med Petter Northug, mens den andre var Tina Wulf, midtbanespiller på Trondheims-Ørn, flink på triksevideoer, bestyrer av Tinas Treff på addressa.no og fast på U23 landslaget. Hvem hun sambodde med ble merkelig nok ikke opplyst. Begge studerte ved NTNU og var tydeligvis både seriøse og målbevisste ungdommer.

Alle bør skeie ut iblant, fikk vi vite, før vi ble oppfordret til å lage søte fristelser med Tina og Rachel. På videospalter fikk vi nærbilder, få av jentene, men mange av deig som ble eltet sammen i mixmasteren, mens hobbybakerne smilte blygt innbydende. Den ferdige deigen ble behørig posisjonert ut i nette små papirformer, ferdig til å settes i ovnen. Mine temmelig mangelfulle kunnskaper udi den erotiske bakekunsten fortalte meg at det måtte være noe i retning av muffins som var målet, enkelt og greit og aldeles uten muffins av noe slag. Detaljerte oppskrifter ble presentert, av noe som ble kalt cupcakes (?) med glasure og krem og alskens strøpynt og lekkerier. Ingenting av den beskrivende språklige miksen var særlig elegant turnert, men alt var greit og streit nok å nikke til, hadde bare ikke de påklitrede hentydningene til erotiske tilleggsøvelser blitt strødd på som en slags falsk reklame. Ja ja, tenkte jeg, spalter skal fylles og mye skal påkommes - og ikke alle kan være språklige tryllekunstnere eller virtuose piruettdansere.

Så plutselig ble det liv i lærvan mens jeg rullet nedover. For etter oppfordringa om å skrive kommentarer som nå alltid følger i slike sammenhenger, begynte det å gå ild i oppslaget! Flere innsendere følte seg åpenbart lurt av overskrifta som lokket med erotisk kjøkkensone. Noen kom med bebreidelser om den falske dreininga mot hete saker og erotiske ting (?), mens andre fastslo at addressa.no sjølsagt spekulerte i at nettsida sjøl profiterte på høyt antall klikk. Temmelig stramt kom en opp med forslag om at jentene heller burde fokusert på sikringskost og mosjon, mens en gammel kyniker, eller kanskje en kåt gammel gris ville vite hvorfor de ikke bakte i tights og truser?

(Helt for egen regning vil jeg advare om at da kunne de risikere å få så vel melstøv som sukkerstrø både her og både der!).

Tilbake til den erotiske kjøkkensonen. Uvisst av vilken grunn kommer jeg på en slags vovet heimesnekra reklame fra yngre steinalder: Ni av ti filmstjerner foretrekker Kortmans kubbelys. Nesten like detaljert minnes jeg hvordan jeg som kviset oppvekstring dannet meg heite bilder av måten stjernene behandlet lysene på. Fantasiforestillingene gikk langt mer i retning av at de veldreide glamourdolliene ble påtent, mye heller enn lysene!

I mørkeblå, halvmørk adventstid foregår mye bakevirk-somhet i de tusen kjøkken kysten på langs. Mange groviser husker jeg også rundt den virksomheita, uten at jeg skal gå i detalj verken om de store hullene i smultringene eller de mindre i serinakakene. Bare ønsker jeg meg nystekte pepperkakehjerter seinere i måneden, når Tina og Rachel er borte fra nettet, og jeg står ribbet tilbake – som eneboer og fattigmann.

Bjørn Nilsen, journalist og forfatter, født 1934, bor på Hemnskjela siden 1992. Laget dokumentarserier i NRK-Fjernsynet, Oje (Internasjonal koproduksjon for Channel 4, UK, solgt til 50-60 land), Skyggespill (om Rinna-banden og krigen). Skrevet 25-30 bøker, dikt, noveller, fakta. Siste utgivelse om grunderen Nikolai Dahl.